

2018-08-21

Avdelningen för vård och omsorg
Hasse Knutsson
Olle Olsson
Avdelningen för ekonomi och styrning
Agneta Rönn
Avdelningen för juridik
Anna Åberg

Enligt sändlista

Information om riksavtalets regler om beställning av medicinsk service hos andra landsting

Förbundet har fått frågor om vilka regler som ska tillämpas när läkare som tillhandahåller digital vårdtjänst beställer medicinsk service hos andra landsting. I det följande redogörs för gällande regler.

En viktig utgångspunkt är att på motsvarande sätt som gäller för utförare av verksamheter som upphandlats enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) bedöms även utförare inom verksamheter enligt lagen om valfrihet (LOV) kunna anlita underleverantörer oavsett om detta är reglerat i förfrågningsunderlaget eller ej, givet att underleverantören i tillämpliga delar uppfyller samma krav som ställs på utföraren. Beställaren prövar om utföraren svarar mot ställda krav och utföraren svarar för kontakten med underleverantören.

Underleverantören blir via utföraren indirekt ansluten till offentlig finansiering och således även valbar för patienter från hela landet enligt intentionerna i patientlagen och hälso- och sjukvårdslagen. Därmed blir också riksavtalet för utomlänsvård som är en SKL-rekommendation tillämpligt.

I riksavtalets kapitel 5 regleras medicinsk service enligt följande.

”En patients hemlandsting ersätter medicinsk service i enlighet med följande.

5.1 Varje landsting fastställer vilka befattningar som är förenade med rätt att hos andra landsting beställa tjänster inom medicinsk service. Sådan befattningshavare ska tillgodose en patients begäran att få medicinsk service utförd hos andra landsting.

5.2 Tjänst som en läkare med kontrakt enligt LOU (vårdavtal) eller LOV beställt om ett sådant kontrakt medger beställning av medicinsk service inom vårdlandstinget eller i andra landsting för en utomlänspatient. I dessa fall ska en patients begäran att få medicinsk service utförd hos andra landsting tillgodoses om kontraktet medger det.

Tjänst som en läkare som är verksam enligt lagen om läkarvårdsersättning beställt inom vårdlandstinget eller i annat landsting för en utomlänspatient. I dessa fall ska en patients begäran att få medicinsk service utförd hos andra landsting tillgodoses.”

Mot bakgrund av ovanstående ska således en patients begäran att få medicinsk service utförd hos andra landsting tillgodoses också när läkare som tillhandahåller digital vårdtjänst beställer sådan medicinsk service. Detta gäller även när beställaren är underleverantör till en vårdcentral/motsvarande.

En förutsättning, enligt kap 5 i riksavtalet, för att en patients hemlandsting ska ersätta ett vårdlandsting är följaktligen att den medicinska tjänsten beställs av den som har rätt att beställa sådana tjänster. I riksavtalets kommentarer framgår bl.a. följande. ”Om läkare verksam enligt lagen om läkarvårdsersättning beställer medicinsk service i patientens hemlandsting fakturerar den som utfört den medicinska servicen i hemlandstinget det egna landstinget direkt och inte via beställaren i annat landsting. Motsvarande gäller för vårdgivare med kontrakt enligt LOU eller LOV om detta kontrakt medger en sådan hantering.” Det torde därför i dessa fall framgå av den medicinska beställningen om det är berörd patients hemlandsting som ska faktureras direkt. I annat fall är det således beställaren av medicinsk service som faktureras för den utförda tjänsten. Detta gäller också när beställaren är underleverantör till en vårdcentral/motsvarande.

I riksavtalets kommentarer till kap 8.1 regleras att för tjänsterna i kap 5 Medicinsk service som inte omfattas av regionala prislistor gäller riksavtalets regler om skäliga priser.

Av patientlagen (2014:821) framgår att en patient ska få information om sitt hälsotillstånd. Vårdgivaren har, enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2004:11) om ansvar för remisser för patienter inom hälso- och sjukvården, tandvården m.m., ett ansvar för att ge skriftliga direktiv och säkerställa att det finns rutiner för hur remisser, t.ex. beställning av medicinsk service, ska utformas och hanteras inom verksamheten. I detta ansvar ingår att se till att det finns dokumenterade rutiner bl.a. för bevakning av att remissvar kommer in inom godtagbar tid, vilka åtgärder som ska vidtas om svaret på en remiss dröjer eller uteblir, och hur remissvaren ska tas emot och registreras. Av SOSFS 2004:11 framgår även att det är personal hos den remitterande enheten, med formell och reell kompetens för uppgiften, som har att bedöma remissvaren och ta ställning till vilka åtgärder som ska vidtas. Dessa bestämmelser gäller för alla vårdgivare, d.v.s. även för underleverantörer som beställer medicinsk service.

Möjligheten att välja medicinsk service stärker patientens ställning

Förbundet vill understryka att i det Meddelandeblad som expedierades hösten 2014 till bl.a. landstings-/regionstyrelserna om att förbundsstyrelsen hade fattat beslut om ett reviderat riksavtal finns en särskild skrivning angående val av medicinsk service i andra landsting i enlighet med följande. ”En annan viktig nyhet i det reviderade förslaget till riksavtal, kapitel 5, är att en patients begäran att få medicinsk service utförd hos andra landsting ska tillgodoses. Denna fråga är inte reglerad i patientlagen. Det blir således via reglering i riksavtalet som den enskilde patientens ställning kommer att stärkas även i dessa avseenden.”

Denna skrivelse finns även tillgänglig via förbundets hemsida [här](#).

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för vård och omsorg

Hans Karlsson
Direktör

Sändlista:

Landstingens och regionernas kanslier
Nätverket för hälso- och sjukvårdsdirektörer
Vårdvals nätverket
Nätverket tillgänglighet
SKLs kontaktpersoner i frågor om utomlänsvård
Samverkansnämnderna
Ekonomidirektörerna
Juristerna i landstingen/regionerna